

Det skal fortsat lugte af tjære

1. juli overtog Århus Kommune de havnearealer i Århus havn, der omfatter Træskibs-, Lystbåde- og Fiskerihavnen. Overtagelsen sker i henhold til planerne for udvikling af De Bynære Havnearealer, som området er en del af. Den samlede kommunale overtagelse skal sikre en helhedsorienteret udvikling af området i samspil med en ny bydel, som de kommende år vil skyde op på Pier 4 – indtil for nylig containerhavn – og siden også på Pier 3.

I Århus Kommune er det politikernes erklærede hensigt, at det nuværende miljø skal bevares samtidig med, at der skal ske en udvikling af området. Der skal således være plads og udfoldelsesmuligheder for både foreningslivet, der tæller omkring 2.000 brugere, og de erhvervsdrivende i området.

Der er forskellige holdninger til kommunens mange planer og rollen som driftsherre for området, men én ting er der enighed om: Det unikke miljø i Træskibs-, Lystbåde- og Fiskerihavnen skal bevares.

Rammeplan klar i 2008

”Den nye bydel, der skyder op lige i nærheden, skal ikke ”æde” Lystbådehavnen m.v. Kvalitetshåndbogen for De Bynære Havnearealer, som er bibelen for, hvordan tingene skal gribes an, fastslår, at miljøet i Træskibs-, Lystbåde- og Fiskerihavnen skal bevares. Byrådet er ikke interesseret i en voldsom kommerciel udvikling i dette område”, fastslår afdelingsarkitekt i Århus Kommunes Planlægningsafdeling Niels-Peter Mohr.

Det sidste understreges af, at erhvervsvirksomheder på stedet har fået tilbud om at købe bygninger og grunde, hvor deres virksomhed ligger – men kun som sokkelgrunde. For at undgå spekulation beholder kommunen samtlige udenomsarealer.

Afdelingen er i gang med at udarbejde en dispositionsplan for området. I marts var brugerne inviteret til en indledende drøftelse. Et nyt møde med brugerne holdes i august, hvor forslag til dispositionsplan skal være klar. Medio 2008 skulle byrådspolitikerne kunne vedtage en samlet langsigtet rammeplan for området.

At der går så lang tid skyldes bl.a., at forslaget til dispositionsplan vil blive vedlagt materialet til næste udbudsrunde for De Bynære Havnearealer – den næstnordligste ø af Pier 4 og den såkaldte Vestgrund. Her er der en tilbudsfrist på 12 uger. Byrådet skal vælge en køber, og herefter følger en offentlig debatfase.

”Det er vigtigt at understrege, at den del af Vestgrunden, der ligger uden for containerhavnen, og som rummer Lystbådehavens vinterplads, ikke bliver solgt og dermed omfattet af byggeriet på De Bynære Havnearealer. Men forslaget til dispositionsplan vil blive vedlagt udbudsmaterialet for naboarealet. På den måde håber vi at få nogle spændende input til det foreslåede aktivitetscenter på 3 - 5.000 kvm, som gerne skulle kunne fungere i et samspil med Lystbådehavnen m.v. og dermed bygge bro mellem området og den nye bydel”, siger Niels-Peter Mohr.

I nærheden af aktivitetscenteret er der planer om at opføre en daginstitution. Også den ser Niels-Peter Mohr som et aktiv, der vil kunne binde området sammen med den nye bydel.

”Man kan forestille sig en række fritidsaktiviteter for børn og unge, der udnytter beliggenheden ved vandet”, siger han.

Uanset hvad dispositionsplanen kommer til at indeholde, står det fast, at området ved Lystbådehavnen vil blive fredeliggjort, da Sverigesgade fremover kommer til at fungere som en intern fordelingsvej på området frem for – som nu – en hovedfærdselsåre med masser af tung lastbiltrafik til og fra containerhavnen.

”Dispositionsplanen bliver helt overordnet en plan for miljøets overlevelse og udvikling, hvor både træsksbforening, sejl- og roklub-folket samt erhvervslivet kan trives. Det er mit indtryk, at også brugerne synes, at det tegner til en spændende fremtid. I hvert fald er de meget konstruktive og kommer med mange forslag til den fremtidige anvendelse”, siger Niels-Peter Mohr.

Glæder sig til opgaven

Samme grundholdning gør sig gældende i kommunens afdeling Sport & Fritid, som efter at Århus Havn er ude som udlejer, skal stå for driftsopgaverne i området.

”Vi skal bevare miljøet, så det fortsat lugter af tjære, samtidig med at vi skal være nyskabende og sikre en udvikling i området, som jo bliver nabo til en helt ny bydel med omkring 5.000 beboere”, siger forvaltningschef i Sport & Fritid, Niels Rask.

Selv om afdelingen fungerer som tilsynsførende i de øvrige lystbådehavne i kommunen, er funktionen som havnemester ny.

”Det er da en udfordring, men vores serviceafdeling har stor erfaring med driftsopgaver fra en lang række idrætsanlæg i kommunen, og vi glæder os til opgaven, fastslår Niels Rask. I afdelingen har man stor forståelse for, hvis

Arealet med Træskibshavnen, Lystbådehavnen og Fiskerihavnen, som kommunen pr. 1. juli har købt af Århus Havn, er markeret med hvidt. Øst for området – på Pier 4 og Pier 3 – vil den nye bydel med blandet erhvervs- og boligbyggeri skyde op over de næste år.

der blandt de nuværende brugere er usikkerhed om fremtiden – herunder økonomien.

"I første omgang ligger der en lang række aftaler, som vi naturligvis respekterer. På sigt vil vi tage stilling til, om der er noget, der skal laves om, men det vil ske med nænsom hånd. Afhængigt af den endelige

dispositionsplan kan det blive nødvendigt at noget skal flyttes, men ifølge en hensigts-erklæring fra kommunen, skal der i givet fald stilles erstatningsfaciliteter til rådighed. På grund af udviklingsplanerne for De Bynære Havnearealer er vi ikke enerådende omkring den fremtidige udvikling, men vi har et godt samarbejde med Planlægningsafdelingen og

en god dialog med brugerne, så alt i alt er vi fortrøstningsfulde”, siger Niels Rask.

Idrætsrambla og ungdoms-VM

Sport & Fritid har mange visioner for udviklingen i området. Blandt andet ser man spændende muligheder i den plan for en "Idrætsrambla", som man har sat i søen i et tæt samarbejde med Idrætssamvirket Århus og DGI Østjylland. Idrætsramblaen lægger en ekstra dimension til den rekreative forbindelse langs kysten mellem Den Permanente i nord og Ballehage i syd, som indgår i helhedsplanen for De Bynære Havnearealer. Den rekreative forbindelse opererer med en cykel- og gangsti samt et kanalanlæg langs kysten. Hvis Idrætsramblaen bliver til virkelighed, vil det langs ruten blive muligt at deltage i en lang række motions- og idrætsaktiviteter styret af et elektronisk booking- og betalings-system. I Træskibshavnen, Lystbådehavnen og Fiskerihavnen kunne det f.eks. handle om dykning, roning eller sejllads.

En nært forestående begivenhed, der også kan give området et løft, er verdensmesterskabet i ungdomssejlads (Volvo Youth Sailing World Championship 2008), som afvikles her i Århus fra 10. til 19. juli næste år.

"Det er en utrolig vigtig sportsbegivenhed – et såkaldt A-arrangement, som kommer til byen. De to sejlkubber i Lystbådehavnen bakker det op og fungerer sammen med de tre øvrige sejlkubber i Århusområdet som værter for arrangementet", fortæller Niels Rask.

Mange muligheder

Fra foreningslivet i området lyder tilsvarende optimistiske toner.

"Vi har fulgt med i hele processen omkring udviklingen af De Bynære Havnearealer og er meget positive. Vi ser muligheder frem for spøgelse. Jeg tror, at de gamle hæderkronede sejlkubber – Århus Sejlklub og Sejlklubben Bugten Aarhus – vil få en renæssance, når de ikke længere ligger klemmt inde bag en containerhavn, siger formand for Århus Sejlklub Per Risvang og tilføjer:

"Mange tror, at sejlbåde i Århus er noget med Marselisborg Havn og Egå Marina. Det vil vende nu. Vi oplever i forvejen vækst, men den vil bestemt ikke blive mindre fremover. Vi vil opnå større bevågenhed, når vi bliver nabo til en ny bydel med 3.500 boliger og 5 – 6.000 arbejdspladser.

Per Risvang finder det dog afgørende, at beslutningstagerne holder fast i de gode intentioner om en levende bydel med plads til alle:

"Det er vigtigt, at det bliver en bydel med liv i – at vi får sjælen med. Derfor skal der være plads til de foreningsaktiviteter, der skaber liv. Det må ikke blive for fint og dyrt, så pas på ikke at falde i økonomigrøden!"

Han glæder sig til det forestående ungdoms-VM i sejllads, ligesom han finder såvel planerne om et aktivitetscenter på Vestgrunden og idéen om en Idrætsrambla spændende.

Et smørhul i Århus

Tilsvarende meldinger kommer fra Michael Troelsen, aktiv roer i Aarhus Studenterroklub og næstformand for Idrætssamvirket i Århus. Desuden har han været formand for en projektgruppe, som på vegne af ro- og dykkerklubber i området har udarbejdet for-

Flere af bygningerne i Fiskerihavnen er fra sidst i 1930'erne. I 2002 foretog Århus Havn en større renovering og ombygning af bl.a. auktionsbygningen og fiskepakkeribygningen til glæde for de mange erhvervsvirksomheder, som findes i dette havneområde, f.eks.: produktion af fiskeprodukter, isværk, restaurant, butikker etc.

slag til et fælles genhusningsprojekt for klubberne på et skitseret opfyldningsareal mellem Fiskerihavnen og Træskibshavnen. Den nuværende beliggenhed vil nemlig komme i vejen for en eventuel kanal langs kystlinjen.

”Det har hele tiden ligget i kortene, at de nuværende faciliteter har været midlertidige, og vi har meget positive forventninger til fremtiden. Indtil videre har vi haft et udmærket samarbejde med kommunen”, siger han.

Michael Troelsen er positiv over for planerne om De Bynære Havnearealer og området, hvor hans klub har til huse:

”Alt i alt er det et fint projekt. Den store udfordring bliver fortsat at imødekomme de mange brugere og sikre midler til de nødvendige faciliteter, men jeg tror, at det

kan lykkes. Vi kan blive et smørhul mellem den eksisterende by og den nye bydel, som skyder op. Mange vil komme forbi og se på os, og måske kan vi også få flere medlemmer på den konto”.

Usikkerhed blandt de erhvervsdrivende

Repræsentanter for erhvervslivet i området ser knap så lyst på tingene.

”Vi har netop fået mulighed for at købe vores bygninger, så der er ingen tvivl om, at vi kan blive her. Alligevel kan vi godt være lidt utrygge. Vi har været glimrende serviceret af Århus Havn, og jeg tvivler på, at det bliver lige så godt i kommunalt regi”, siger indehaver af Clausens Fiskehandel, Søren Clausen.

Han har lidt svært ved at overskue kommunens mange planer, og idéen om en kanal

synes han ikke om. Så hellere en cykel- og gangsti, der kan gøre området mere tilgængeligt for de mange, mener han.

Søren Clausen er dog ikke i tvivl om, at stedet kan blive alle tiders aktiv for byen, også i fremtiden.

”Vi vil meget gerne bevare miljøet, så vi – erhvervsliv, foreninger og fiskere – kan være her og trives alle sammen, samtidig med at vi gør området lidt mere spændende. Med lidt oprydning og sanering vil det kunne gøres attraktivt for ret små midler i overensstemmelse med kommunens Kvalitetshåndbog. Men det forudsætter, at vi står sammen om det herude”, siger Søren Clausen.

Nabo til en byggeplads

Indehaver af A.F.I. Marine, Hans V. Jensen lægger heller ikke skjul på, at han er ked af den kommunale overtagelse.

”Vi har gennem årene haft et virkeligt godt samarbejde med Århus Havn, og jeg tvivler på, at det bliver det samme med kommunen. Når kommunen skal spare, er det spørgsmålet, om vi får den samme gode service som hidtil. Eksempelvis gruer jeg for snerydningen til vinter. Havnen sørgede altid for, at der var ryddet tidligt om morgenen”, siger han.

Hans V. Jensen konstaterer samtidig, at det er blevet dyrere for ham at drive virksomhed i området:

”Vi fik lejlighed til at købe vores grund, men til en højere pris end forventet. Vi får en huslejestigning, men håber da, at vi overlever. Jeg håber også, at vi kan bevare og videreudvikle miljøet herude”.

På den lange bane tror Hans V. Jensen, at naboskabet til en ny bydel kan være til gavn for området, men han forudser problemer mange år frem.

”De næste ti år bliver det én stor byggeplads, og det bliver en pestilens. Meldingen om, at man vil sejle byggematerialer ind, hjælper selvfølgelig. Desuden håber jeg, at den skitserede adgangsvej til området via Østbanetorvet bliver til noget. Det vil forbedre adgangsforholdene, som i dag er håbløse”, siger han.

Maskinfabrikken Nordhavn på vej ud

Den største virksomhed i området er Maskinfabrikken Nordhavn med cirka 60 ansatte. I tidernes morgen var kerneaktiviteten at servicere Fiskerihavnens fartøjer, men i takt med fiskerierhvervets gradvise tilbagegang har fokus flyttet sig. Hovedaktiviteten er i dag produktion af marinegeneratorer, fortrinsvis til eksport samt servicering af fartøjer i såvel Århus som andre havne. Tilknytningen til området er altså en helt anden end tidligere, og Maskinfabrikken Nordhavn har derfor taget konsekvensen af udsigterne til nybyggeriet på De Bynære Havnearealer i nærheden.

”Vi har overdraget bygninger og lejekontrakt på grunden til Olav de Linde og aftalt, at vi kan bo til leje her de næste fem år. Derefter skal vi have fundet et andet sted at være. Dels har vi pladsproblemer, og da vi både støjer og ryger, kan vi med et kommende lejlighedsbyggeri tæt på forudse, at vi vil nødt til at finde på noget andet”, fortæller administrerende direktør hos Maskinfabrikken Nordhavn, Jens Hultmann Pedersen.